

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, divendres 19 de Setembre de 1913

Núm. 218

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSES HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT
PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèn dida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

La Leche condensada suiza
Marca La Lechera

La mas rica en principis nutritivos. Recomendada con preferencia por todos los Señores médicos como el mejor alimento para niños y enfermos. Exijase siempre la legítima leche condensada de Cham (Suiza) marca La Lechera. Rehusar otras marcas.

es la mejor

Catalunya i el Marroc

La política comença a despertar de la sòn estival. Entre bastidors les colles de la monarquia, es preparen a pendre posicions, per a entrebanicar-se mutuament i fer-se una guerra sòrda i traïdora. Com sempre, cap fi noble i enlairat mou als agrupaments dinàstics. Manar i res més, és el seu nord.

Però no el manar per la santa ambició de convertir en lleis i en realitats la substància dels propis ideals, sinó el manar per manar, o bé el manar per a refer fortunes que cauen, o bé per a enlairar fortunes que no són.

Es tant rara l'espiritualitat entre la gent dinàstica i són tantes les ambicions bordes que surten a llum constantment, que no's pot creure en res de lo que fan ni intenten.

Així vé la tardor. Alça ja el cap l'intriga eterna de la política espanyola. Com sempre s'obliden els fets i els problemes vius que són el futur d'Espanya, per a enfonsar-se en un munt de miseries i miserietes. Però ja's despertaran, ja. Té Espanya dues qüestions a resoldre, l'una d'una gravetat present formidable, l'altra d'una gravetat potser pròxima. És el Marroc la primera, és Catalunya l'altra.

Catalunya, l'obsessió dels governants centralistes, comença a donar sordes proves de que l'ac-

titut del centralisme la revolta. Fa molt temps, massa temps que hem fet una demanda i aquesta es va burlant amb expedients dilatoris. La nostra paciència té els seus límits, la nostra dignitat no necessita pas tant per a creure's en veritat escarnida. Talment sembla que jamai s'hagi parlat de Mancomunitat. Consells de ministres, reunions de prohoms, càbales de totes menes. I ningú esmenta res d'aquesta petita, mi-grada concessió a Catalunya. Se tracta de nostres coses amb el mateix menyspreu i forma despectiva com podria tractar-se una pretensió qualsevol de la ciutat de Cuenca o de la vila de Torredonnes. Però que no hi juguin amb allò que és una esperança, encara que petita, de que podem creure amb que Espanya ens ha d'escollir.

Cada dia ens anem convenent de que'l poble espanyol és insensible a lo que afecta a la seva vida. Si la qüestió de Catalunya no el preocupa gran cosa, la del Marroc tampoc el preocupa en gran manera. Caldrà, potser, que pels voltants de Tetuàn o Ceuta, en un altre Barranc del Llop, caiguin els homes a centenars per a que la sensibilitat del poble espanyol despertí i vegi tota la gravetat de la situació. Mentres tant continuarà oblidant la seva historia entre "juergas" de sang i narracions de gestes flamenques o bé de proses ampuloses, estúpi-

dament sentimentals sobre la retirada de qualsevol estrella de l'art de matar braus. No és això una obsessió, un clixé, sinó que és el crit de l'indignació que puja al llavi al veure com el poble, cada dia més, s'enfonsa, s'enfanga, amb aquest espectacle embrutidor, oblidant per contra-cop, totes les idealitats humanes i tot allò que d'aprop l'interessa.

Heus aquí: Catalunya, el Marroc. Altres pobles estarien anguniosos davant de dos problemes de tal magnitud i exigirien als seus representants, als seus governants que ls resolguessin, que se'n preocupessin al menys. Aquí tothom, o quasi bé tothom, calla.

Caldrà que Catalunya digui al Govern que vol que s'obrin les Corts i que aquestes resolguin sense més espera el plet de la Mancomunitat; caldrà que altra vegada diguem a l'opinió que desperti, puig al Marroc la guerra es fa endèmica, i al Govern que d'una vegada deixem aquelles ingrates terres que maten en flor les poques energies de les gents espanyoles, si és que allò ha d'ésser un mai acabar, un sacrifici sense fi que no pot aguantar la miserable Espanya.

Oblit internacional

Arriba a fer una certa gràcia la manera natural com a Alemanya i a França se retreu a cada punt l'hipòtesi d'una guerra entre ambdós països. Fins els afers de les potències més allunyades de la rivalitat franco-alemanya son supereditats per la premissa respectiva a les tradicionals diferències. L'òs de l'Alsàcia i la Lorena encara és el nus de la discòrdia. I entre si acaben o no les dues ex-provincies franceses de germanitzar-se i si serveixen o deixen de servir l'amor a l'Estat de que formaven part abans de l'anaxió, la Lorena i l'Alsàcia van vivint sota'l jonco d'una vida que les fa igualment distants de la potència que les té i de la que'n reclama la possessió.

El mal que ni Alemanys ni Francesos tenen en compte les circumstàncies ètniques dels dos països. Com França oblidat el caràcter germànic de l'Alsàcia, Alemanya vol prescindir del caràcter franc de la Lorena. I veus aquí com unides Lorena i Alsàcia per les circumstàncies, sofrint d'un idèntic litigi, acabaran per adonar-se de que dintre d'elles hi ha

prou elements característics per a tenir dret a una vida pròpia.

Perque el gran mal de les potències modernes es generalment el de voler prescindir de les lleis de la natura, que ha donat als pobles distintes fesomies, i no ha tingut en compte al fer-ho, la gran concopiscencia internacional i l'afany immoderat d'acaparar nacions, amb el de sotmetre-les a uns mateixos motllos.

Europa, en el seu estat actual, es plena de grans presons en les quals els presoners no son individus isolats, sinó nacions senceres que altres nacions, en la lluita per l'hegemonia intenten assimilar-se si us plaix per força. Però, les que son presoneres, no son pas presoneres en l'esclavitud i al no veure llibertat per la via de la pau acaben per cercar-la en la de la guerra, com ha succeït amb les sotmeses al jou-turo, sense que hi vulguim dir res els destorbs amb que les grans potències han esterilitzat una part de l'esforç dels pobles balcànics.

Temporal a Cambrils

Per la construcció d'un port de refugi

Si el mal temps que passà per aquella platja la tarda del diumenge últim, si els pescadors per comptes d'estar en terra haguessin estat en el mar, si en lloc d'ésser de dia haguessin sigut de nit, indubtablement Cambrils hauria tingut que lamentar una trista data com la del 31 de janer de 1911.

Confidament, tranquil·lament esteven els pescadors, la tarda que'ns referim en terra, dedicats a l'expansió dominical, quan de prompte se desenrotllà un fort temporal de «mig-jorn».

Les barques de pesca que a causa del mal estat de la platja deixen en la «fonda», subjectes per fortes àncores, començaren a donar salts i «garrar», tenint-les que anar a buscar embarcacions a més de mitja hora de la platja. Sort que fou de dia i que's trobaven tots els homes en terra, que de lo contrari, les pèrdues haurien sigut de gran consideració.

Avui que està posat pel Govern sobre el tapet la qüestió d'un port de refugi en aquesta costa, es precis que donguem la ven d'alerta si no volem que's repetixin dies que omplen de dol a un poble i sumergeixen en llàgrimes les llars més humils.

La riallera platja cambrilenc, els pescadors de Cambrils, intrèpits i laboriosos com els que més, estan exposats a la misèria per no tenir un mal port on guardar ses embarcacions i carèixer d'un petit refugi on soplar-se de les inclemències del furios mar. Aquesta costa

llisa i desmantelada, batuda per tots els vents, no ofereix una hora de seguretat i els pescadors surten de casa seva sense saber mai si tornaran a casa llur.

Un port a Cambrils es d'absoluta necessitat sinó volem dies de dol, sinó volem veure a nostres germans en la misèria, sinó volem presenciar la emigració en massa d'aquests centenars de famílies pescadores que, alhora que una gran font de riquesa, son els proveïdors d'un article de primera necessitat.

FIRES I FESTES

Promet resultar un número veritablement espectacular el Comitè d'organització per a les properes Festes d'Octubre. Segons referències que tenim, son moltes les entitats que's proposen construir carruatges per a concore-hi.

Probablement, un dia d'aquesta setmana l'aviador M. Garnier s'entrevistarà amb la comissió executiva de les festes per a posar-se d'acord respecte al número d'aviació que hi ha en projecte, el qual no hi ha dubte constituirà el més sobressortint del programa per la escollida que li dispensarà el públic, cada dia més entusiasta de l'aviació.

La Joventut Nacionalista Republicana també està preparant un festival per a les properes Festes d'Octubre, per a contribuir amb el seu esforç al major lluiment de les mateixes.

Com tot lo que organitza la nostra Joventut, promet resultar un èxit esclatant.

Va creixent la suscripció per a sufragar els gastos de les festes, tant, que ja's pot dir que'l seu èxit està assegurat, doncs son molts els industrials que han entregat fortes comes, donant una prova eloqüent del seu entusiasme i amor a Reus.

Nota agrícola

Convé escapar el morese?

Amb aquest títol D. J. Meestres publica, a «Tarragona Agrícola», el resultat de ses experiències respecte als resultats que dona escapar el morese, pràctica bastant generalitzada en algunes comarques.

Creiem de molt interès les següents observacions del senyor Meestres: «Sembrat el morese de bona qualitat i frescol, arribat el temps oportú s'escapsa tira si tira no, onllit tot en un mateix dia, i portant lo per separat, a l'objecte de pesar-lo.

El resultat és com segueix:

ENOFOSFORINA

Reconstituient el més efíacs i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegria. Es tònic cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7
REUS

IBARRA i C^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cetta i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cetta i Marsella

Setembre 18	Vapor Cabo	San Antonio	Setembre 19	Vapor Cabo	Oropesa
" 25	" "	Quejo	" 26	" "	Higuer
Octubre 2	" "	Oropesa	Octubre 3	" "	Roca
" 9	" "	Higuer	" 10	" "	Nao
" 16	" "	Roca	" 17	" "	S. Sebastián

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Porqué no se desembaraza Vd de esta enfermedad de la piel inmediatamente y para siempre de esta úlcera, de este eczema varicoso que le rinde a Vd la vida insulfrible?

Porqué conserva Vd esta enfermedad cuyas consecuencias pueden ser gravísimas?

Porqué no emplea Vd inmediatamente el nuevo método del Señor L. Richelet?

Sin embargo no hay vacilación posible, porque Vd no puede ignorar las curaciones, muchas veces inesperadas, obtenidas en su comarea.

Infórmese Vd y empiece, sin más tardar, este tratamiento; eso es el mejor consejo que le podemos dar.

El precio del tratamiento es proporcionado con todas las condiciones de la fortuna. (Existe también un tratamiento para los niños de 3 años hasta 16). Acaba el señor RICHELET de instalar depósitos de su tratamiento en todas las bóticas y droguerías de España.

Un folleto, en lengua española, tratando de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, a todas las personas que lo piden.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirse al señor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, en Sedan (Francia)

DEPOSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de S. Francisco de Loyola 9, San Sebastián.—Venta en Reus: farmacias PUNYED y SEREA.

Portadores barates

En casa de Teodor Vernet, carrer de St. Francisco Xavier, 4, se venen portadores de superior qualitat a preus barates.

POLVO NOËL
ANTISÉPTICO

ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALDATOS
SUAVIZADOR DE LA PIEL
EVITA SOPOR Y MAL OLORES DE LOS PIES Y SOBACOS
PARA DESPUES DEL BAÑO Y TOILETTE
PARA DESPUES DEL AFEITADO

UNICO AGENTE PARA ESPAÑA PORTUGAL Y AMERICA LATINA
JOAQUIN FAU - MALLOCA 184 - BARCELONA

Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i pot metall luxe a 1'25.
De venda en Farmacies i Drogueries

Principales alturas del globo comparadas con la cantidad de POLVO NOËL que han hecho consumir a los turistas de Himalaya, G. Mont. - Elia 1920 C. Tibidabo

DISPONIBLE